

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003042

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-09-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Молгамова Лілія Олексіївна

2. Liliia Molhamova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6707-9791

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: ОП 56279 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська

Дата захисту: 30-08-2024

Спеціальність за освітою: 035 Філологія

Місце роботи здобувача: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, буд. 116, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 6526

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, буд. 116, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, буд. 116, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 16.21, 16.31, 16.41

Тема дисертації:

1. Концепт DEATH в англomовному дискурсі: лінгвосинергетичний аспект
2. The concept of DEATH in English-speaking discourse: a linguosynergetic aspect

Реферат:

1. У дисертації концепт визначено як ментальну репрезентацію знання, що змінюється під впливом особистих характеристик, таких як освіта, соціальний статус, культура та релігія. Він об'єднує вербальні та невербальні компоненти знання про об'єкт і впливає на пізнання та комунікацію індивіда. Об'єктом дослідження є концепт DEATH в англomовному дискурсі, а предметом — його мовні вияви, які реалізують синергетичний характер концепту. Доведено, що повне розуміння концептів виходить за межі лінгвокультурних та лінгвокогнітивних підходів, які взаємодоповнюють один одного. Концепт є ментальним утворенням у свідомості індивіда, що слугує містком до культурної концептосфери соціуму, а також одиницею культури, яка фіксує колективний досвід. Лінгвокогнітивний аналіз простежує шлях від індивідуальної свідомості до культурних узагальнень, тоді як лінгвокультурологічний аналіз йде в протилежному напрямку. Синергетичний підхід висвітлює, як з хаосу через самоорганізацію виникає порядок. Концепт розглядається як гомеостатична система з фрактальною структурою, що виявляє тенденцію до самоподібності. Це відкриває нові перспективи для розуміння когнітивних процесів

вербалізації концептів. На основі синергетики розроблено лінгвосинергетичну модель концепту як структури, що самостійно організовується у гомеостатичну систему. Дослідження підтвердило фрактальну природу концепту, підкреслюючи самоподібність, динамічність та рекурсивність, де кожен елемент містить інформацію про ціле. Розвиток концепту проходить через фази з можливістю трансформації. Ця модель підкреслює безперервну еволюцію концепту у вигляді взаємозалежних тимчасових станів.

Лінгвосинергетичний підхід відкриває нові можливості для аналізу багаторівневих структур.

Соціокультурний аспект концепту DEATH в англomовному контексті показує, як мова інтерпретує смерть, допомагаючи формувати цілісне розуміння концепту. Концептуальні метафори DEATH підкреслюють його різноманітні інтерпретації: зміна стану, кульмінація життя, полегшення страждань чи перехід до іншого стану. Асоціативні експерименти виявили, що англomовне суспільство концептуалізує смерть через втрату, страх невідомого, релігійні переконання та невизначеність. Практичне застосування методики лінгвальних мереж дозволило розробити методику для виявлення депресивних станів серед молоді, яка уникає відкритих розмов про смерть.

2. The dissertation explores the concept of DEATH in English discourse, viewed as a dynamic cognitive model influenced by education, social status, culture, and religion. The study demonstrates how linguistic manifestations of the concept in discourse reflect its synergetic and fractal nature. The concept functions as a mental formation that bridges individual consciousness and cultural heritage, embodying collective experience. Modern methods, such as definitional and etymological analyses, and corpus linguistics, are used to analyze the linguocultural and linguocognitive aspects of concepts. Synergetics emphasizes self-organization and adaptation, viewing the concept as a homeostatic system with nonlinear dynamics, evolving through phases of transformation. Fractality is a key feature, where recursive patterns reveal self-similarity and dynamism within the lexical-semantic structure of DEATH. A frame model further illustrates the recursive and self-similar nature of this concept. Using linguistic networks, DEATH is systematized through various attributes, showing its complexity and recursive structure, which can be reconstructed to reveal the entire conceptual network. The sociocultural analysis examines how English discourse represents DEATH, emphasizing emotional, religious, and metaphorical interpretations of death as both a natural part of life and a source of fear and uncertainty. Through conceptual metaphors and associative experiments, the study uncovers the English-speaking society's views on death, linking it to personal experiences, religious beliefs, and existential concerns.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Молгамова Л. О. Алгоритм дослідження концепту: лінгвосинергетичний аспект. Trends in the development of philological education in the era of digitalization: European and national contexts : Scientific monograph. Riga : Baltija Publishing, 2023. С. 441–466
- Молгамова Л. О. Компонентний аналіз імені концепту DEATH (на матеріалі англomовних лексикографічних джерел). Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2019. № 30(4) Ч. 2. С. 97–101
- Молгамова Л. О. Дуалістичність лексико-семантичного поля імені концепту DEATH. Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені В. Вінниченка. Серія: Філологічні науки. 2020. № 187. С. 286–295
- Молгамова Л. О. Фреймова модель імені концепту DEATH. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Філологічні науки. 2020. № 1(19). С. 304–311

- Молгамова Л. О. Роль концептуальної метафори у профілюванні концепту. Філологічні трактати. 2022. № 14 (1). С. 103–111
- Молгамова Л. О. Асоціативний експеримент як емпіричний метод дослідження лінгвокогнітивних концептів. Слобожанський науковий вісник. Серія «Філологія». 2023. № 2. С. 26–29
- Molhamova L. Perpetuation of memory as a manifestation of the socio-cultural dimension of the concept of DEATH in monuments of art. Philological Treaties. 2023. № 15(2). P. 109–119

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи; технології дослідження лінгвістичних концептів

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Винаходи, корисні моделі, промислові зразки
лінгвосинергетична модель концепту

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0121U110475

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Таценко Наталія Віталіївна
2. Nataliia Tatsenko

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2604-2340

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, буд. 116, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевченко Ірина Семенівна
2. Iryna Shevchenko

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2552-5623

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Балабан Олена Олександрівна

2. Olena Balaban

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.02.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2104-6078

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Веремчук Ельдар Олександрович

2. Eldar Veremchuk

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2926-2090

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Щигло Лариса Володимирівна
2. Larysa Shchylho

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9441-6175

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, буд. 116, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Таценко Наталія Віталіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Таценко Наталія Віталіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бойко Антон Олександрович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна